

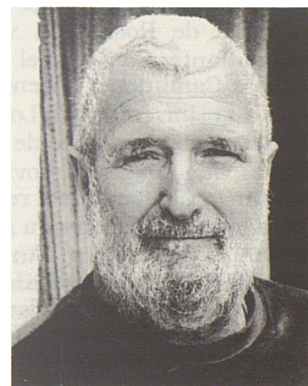

WADDING, LUKE (Waterford, Irlanda 1588 - Roma 1657) Lul·lista. Professà (1608) a l'orde franciscà a Matazinhos (Portugal) i hi fou (1613) ordenat de prevere. Edità l'obra completa de Joan Duns Escot i publicà els *Annales Ordinis Minorum* (1625-54), circumstància, entre d'altres, que impulsà el Gran i General Consell de Mallorca a nomenar-lo (1638) postulador de la causa lul·liana a Roma. Promogué una edició crítica de les *Opera omnia* de Ramon Llull, que no es dugué a terme fins un segle després amb l'Edició Maguntina. (ST)

WALDREN, WILLIAM (Nova York, Estats Units d'Amèrica 1924) Pintor, escultor i arqueòleg. Es doctorà (1975) en arqueologia a la Universitat d'Oxford. Estudià a la Lliga d'Estudiants d'Arts de Nova York (EUA), a l'Acadèmia Julien, de París, i a l'Escola de Belles Arts de Sant Jordi, de Barcelona. Ha fet exposicions individuals a diver-

sos indrets d'Estats Units i d'Europa. El 1952, fixà la residència a Mallorca. Fou el creador de l'agrupació artística Es Deu des Teix, sorgida (1962) per donar a conèixer al públic mallorquí les darreres manifestacions de l'art no figuratiu d'avantguarda. El 1992, feu

↓ William Waldren, *Sense títol*

→ William Waldren

una mostra individual d'escultures de fusta d'olivera a Deià. Cultiva la pintura abstracta i utilitza materials diversos i no convencionals, com guix i cordes, a més dels pròpiament pictòrics. Amb relació a l'arqueologia, fundà (1962) el Museu Arqueològic de Deià, del qual és director. Ha dirigit excavacions arqueològiques a assentaments prehistòrics de Valldemossa, com Son Ferrandell, Son Mas i Son Olesa, i de

Sóller, com la cova de Moleta. Des de 1975, és professor de la Universitat d'Oxford. Els seus treballs sobre el *Myotragus Balearicus* han permès allargar la cronologia prehistòrica de Mallorca fins al cinquè mil·leni abans de Crist.

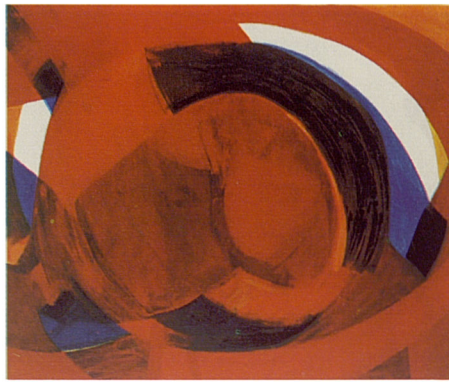

← Francis J. Weber

WEBER, FRANCIS J (Indianapolis, Estats Units d'Àmerica 1933) Arxiver i escriptor. Estudià al Seminari de San Juan, a Camarillo, i s'ordenà (1959) de sacerdot. Es graduà en història eclesiàstica a la Universitat Catòlica d'Amèrica i en arxivística, a la Universitat Americana de Washington. Una de les seves obres més conegudes és *The Golden State's Religious Pioneer*. A l'obra *Catholic California* (1992), dedica un capítol a la figura de fra Juníper. (BF)

WEEKES, AGNES RUSSELL (Arundel, Regne Unit 1880 - ?) Escriptora. Filla d'un canonge menor de la catedral de Rochester, va passar la seva infantesa a Kent i el 1911 es traslladà a Cambridge. Llicenciada en Lletres a la Universitat de Londres, va escriure un bon nombre de novel·les sobre la vida del camp, sovint plenes de sentimentalisme, que li reportaren popularitat a Anglaterra i a Amèrica. Fèu servir el pseudònim Anthony Pride. Una part de la seva obra és signada conjuntament amb la seva germana **Rose Kirkpatrick**, juntament amb la qual passà llargues temporades en una casa de Mallorca. El 1938, ambdues germanes publicaren una novel·la titulada *Son of Spain*, ambientada a Pollença al començament de la guerra civil, pronacionalista i que recull tots els tòpics de la propaganda franquista.

WEIL, BARBARA (Chicago, Estats Units d'Amèrica 1933) Pintora i escultora. Es graduà (1955) en sociologia a

↑ Barbara Weil, *Inseparables*

la Universitat de Chicago i estudià a l'Institut d'Art de la mateixa ciutat. El 1972, fixà la residència a Mallorca. Fèu (1978) la primera mostra individual a Illetes (Calvià). Posteriorment, ha exposat a Barcelona, Manacor i Pollença. Participà (1985 i 1987) en la fira internacional d'Art Contemporani —ARCO— de Madrid. Influïda per tendències abstractes, la seva escultura es basa en la interpretació de formes orgàniques.

WEILER, HANS K (Colònia, Alemanya 1921) Escriptor. És autor de nombrosos llibres de viatges i de guies turístiques de diferents països. A partir de 1970 i sota el pseudònim de Hans Lornelius, publicà algunes obres sobre Mallorca. El 1981, aconseguí la medalla de plata del Foment de Turisme per l'obra *Así me gusta Mallorca*.

↓ Obra de Hans Weiler

↑ Sally Carlota Weintraub, *Camp mallorquí*

WEINTRAUB BURAK, SALLY CARLOTA (Buenos Aires, Argentina 1931) Pintora. De formació autodidàctica. El 1959, obtingué una beca del Fons Nacional de les Arts, de Buenos Aires, on fèu, el mateix any, la primera mostra individual. El 1970, fou becadada per l'Institut de Cultura Hispànica de Madrid i fixà la residència a Mallorca. Ha exposat a Madrid (1972 i 1978), Barcelona (1973, 1976, 1978 i 1981-82), Palma (1977 i 1980), Saragossa, Múrcia, València, Alacant i a diversos pobles de l'Illa. Practica la pintura de paisatges i de temes populars amb un estil que va des del surrealisme fins al naïf. Cultiva també el gravat en fusta i la il·lustració i ha col·laborat amb diverses editorials de Buenos Aires.

→ Ulric Werthwein Hocker

WERTHWEIN HOCKER, ULRIC —ULI— (Gaislautern, Alemanya 1929) Jardiner i enginyer hortícola. Estudià a l'Escola Superior d'Horticultura d'Osnabrück (Alemanya), on aconseguí el títol d'enginyer hortícola (1953). Es di-

plomà (1979) en Cultius d'Horticultura Ornamental a la Universitat Politècnica de València. El 1929, amb els seus pares, s'instal·là a Espanya, primer a Bilbao i després a Barcelona i es nacionalitzà espanyol. El 1954, fixà la residència a Mallorca i el mateix any creà a Palma l'empresa Uli El Jardínero. Entre 1978-86, dirigí l'empresa Jardí Ulidín. Ha publicat articles sobre jardineria en revistes especialitzades i a la premsa de Palma. És autor de *Guía para la conservación de las especies autóctonas y la plantación ornamental en Baleares* (1988), *Árboles destacados de Mallorca* (1991) i *Jardinería Mediterránea Balear* (1995). És col·laborador habitual del setmanari *Brisas*.

← Renate Werthwein Mandl

WERTHWEIN MANDL, RENATE (Steinhöring, Alemanya 1939) Florista. Es formà a Alemanya i als Estats Units. El 1973 fixà la residència a Mallorca. Ha organitzat diversos cursos professionals i ha promogut la participació mallorquina en concursos internacionals de flors i plantes. Ha tengut cura de la part fotogràfica dels llibres *Árboles destacados de Mallorca* i *Jardinería Mediterránea Balear* (1995).

WEST, GORDON (Gran Bretanya 1896 - ~1965) Periodista. Fou corresponent a l'estranger dels periòdics *Westminster Gazette* i *Daily Sketch*. En els anys vint, visità Mallorca i, arran d'aquesta estada, escrigué una obra de caràcter descriptiu, *Jogging Round Majorca* (reeditada el 1994).

WESTMAN, SVEN REINHOLD (Estocolm 1887 - Filipstad, Suècia 1962) Pintor. Estudià a París. Entre 1919 i 1929 fixà la residència a Mallorca, on fou un dels introductors de l'expressionisme. Participà (1920) en l'Exposició Regional d'Art, organitzada per l'Ajuntament de Palma i presentà (1929) dues obres al primer Saló de Tardor de les galeries Costa, de Palma.

↑ Pati de can Weyler (Palma)

Col·laborà al diari *La Última Hora*. El 1931, feu una exposició individual a Estocolm.

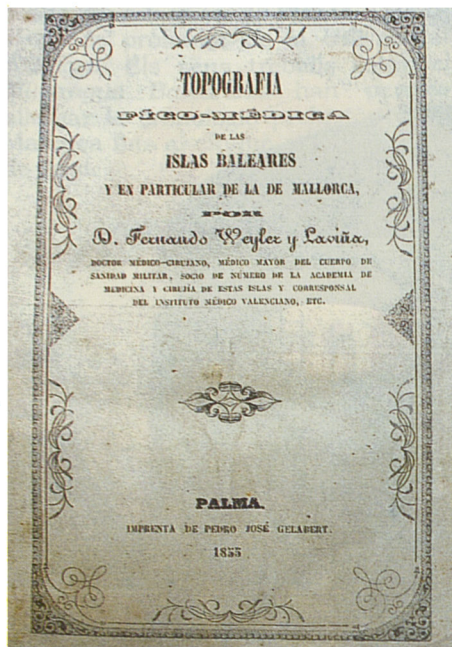
WEYLER, CAN Casal senyorial de tipologia residencial urbana, situat al número 5 del carrer de la Pau, de Palma, anomenat també can Belloto. Fou construït la primera meitat del s XIV. La primera reforma important es feu en el s XVII, quan se'n remodelà el pati i es traslladà l'escala principal des del pati al sector dret de la casa. A mitjan s XVIII, es va construir, al primer pis, una alcova, d'estil barroc, distribuïda en dos espais. En el s XIX, la façana fou modificada, s'hi afegiren dos balcons, es tapià un dels arcs de mig punt per obrir una finestra i s'allindà el portal d'entrada. Tant l'exterior com l'interior mantenen la distribució tradicional de la mansió urbana. L'edifici té tres plantes. La baixa presenta multitud d'obertures; el primer pis, una finestra coronella central i balcons laterals, i la planta superior, quatre coronelles més petites que les del pis inferior. L'interior s'articula a l'entorn d'un pati central. És una de les úniques edificacions d'estil gòtic amb dos pisos de finestres coronelles. Fou la casa pairal dels Despuig fins al començament del s XVII, en què passà a la família de comerciants italians Belloto. El 1730, era propietat de Joan Ballester i a la seva mort (abans de 1767) passà als jesuïtes i, entre 1769 i 1817, pertangué als teatins. Aquest any, fou venut a Joan Alorda Bestard que el dividí en tres parts, reunificades

entre 1866 i 1891 per Fernando Weyler Laviña i pel seu fill Valerià Weyler Nicolau. Aquest el vengué (1911) a la Casa Bresol del Nin Jesús, que l'ocupà fins al final del decenni de 1970. Des de 1990 és la seu de l'Associació per a la Rehabilitació del Centre Antic —ARCA—.

→ Fernando Weyler Laviña

WEYLER LAVIÑA, FERNANDO (Madrid 1808 - Palma 1879) Metge militar i escriptor. Pare de Valerià Weyler Nicolau. Es llicencià (1829) en medicina a Barcelona i amplià estudis a París i Montpeller. El 1832, ingressà en el Cos de Sanitat Militar i fou destinat a l'Hospital Militar de Barcelona. El 1835-36 fou traslladat a les Filipines. De nou a Espanya, entrà a treballar (1837) a l'Hospital Militar de Palma. S'instal·là en aquesta ciutat, on contragué matrimoni. El 1847, va esser destinat a l'Hospital Militar de Granada. Retornà a Mallorca, d'on va esser cap de la Sanitat Militar (1852-59). Durant la Guerra d'Àfrica (1859-60),

↑ Obra de Fernando Weyler Laviña

fou metge del Primer Cos de l'Exèrcit i aconseguí el grau de sotsinspector per l'acció d'Anghera (novembre de 1859). Després, fou nomenat cap de sanitat del districte de Catalunya, on es destacà arran de les epidèmies de còlera (1864) i de febre groga (1871). El 1872, fou el primer que ascendí a inspector mèdic de primera classe del Cos de Sanitat Militar. Es traslladà a Madrid, on presidí la Junta Facultativa Superior i va ésser conseller de Sanitat. El 1879, fou elegit president de l'Acadèmia de Medicina de Palma. Com a metge, es preocupà molt per la litiasi i la trenca-dura. Acceptà la teoria poligenista sobre l'origen de l'home. És autor dels llibres de botànica *Elementos de botánica anatómica* (1843), *Catálogo de plantas nacionales* (1860), *Catálogos de las plantas naturales observadas (...) en la parte del Norte del Imperio Marroquí* (1860) i *El ciprés. Consideraciones sobre este árbol* (1863). Publicà, entre d'altres, els estudis mèdics *Memoria sobre la oftalmia purulenta que padecen nuestras tropas* (1851), *De la perfección física y moral del hombre o defensa de la vacuna* (1856). Una de les seves obres principals és *Topografía físico-médica de las Islas Baleares y en particular de la de Mallorca* (1854, reeditat el 1992), en què descriu la geografia, la meteorologia, la fitologia, la zoologia, l'antropologia i la medicina de cada una de les illes Balears. També va ésser autor dels estudis històrics *Historia orgánica de las fuerzas militares de Mallorca* (1862, reeditat el 1968), *Raimundo Lulio, juzgado por sí mismo* (1866) i *¿Quién fue Jaime Fe-*

EL CARÀCTER BALEAR

El caràcter balear es conserva encara bastant marcat per raó de l'aïllament i la manca de contacte amb altres pobles; tot plegat comporta una certa originalitat que el distingeix de la d'altres províncies d'Espanya i, encara més, és diferent a cada una de les illes, tant per la separació en què es troben, com per certes rivalitats filles de la diferència d'interessos, de costums, de pobladors i altres accidents difícils d'apreciar. El de la Balear és possible que tenguí alguns trets de semblança amb el del català pel que fa a certa economia, ordre domèstic i laboriositat; amb el del gallec, en la calma i el sofriment; amb el de l'andalús, en l'ostentació, etc., però mai no serà igual que el valencià, amb el qual un professor del cos l'ha comparat equivocadament (*Bibliot. med. castrense española*. Tom 2. pàg. 18). El mallorquí és mallorquí i res més; no vol semblar-se a ningú, i no és estrany que a tots els fills de la Península, sigui quina sigui la seva procedència, els anomeni sempre forasters o espanyols; com a molt, només distingeix els catalans pel seu nom, amb els quals està lligat per proximitat i interessos comercials.

Topografía físico-médica de las islas Baleares (1854), Fernando Weyler Laviña
Traducció: GEM

rer? (1879). Altres estudis de temàtica diversa foren *Apuntes topográficos sobre la parte del Imperio Marroquí, teatro de la última guerra con España* (1860) i *Apuntes biográficos para servir a la redacción del elogio fúnebre de D. Pablo Bouvy de Schorrenberg* (1868).

WEYLER NICOLAU, VALERIÀ
(Palma 1838 - Madrid 1930) Militar i polític. Marquès de Tenerife i duc de Rubí. El 1852, ingressà en el Col·legi d'Infanteria de Toledo i el 1856 obten-

↓ Valerià Weyler Nicolau

gué la graduació de Subtinent. Després estudià a l'Escola Especial d'Estat Major (1857-60) i ascendí a capità (1862). Va ésser destinat a Mallorca i el 1863 sol·licità passar a l'Exèrcit de les Antilles. Fou enviat a Santo Domingo, aleshores reincorporat a Espanya, i participà en la campanya contra els independentistes. Es destacà en l'acció de Bondillo, per la qual fou ascendit a tinent coronel, i l'acció del riu Jaina, que li proporcionà la creu de Sant Ferran. Després de la retirada espanyola de Santo Domingo, va tenir diverses destinacions a les Antilles i a Espanya. Tornà a Cuba i poc després s'inicià en aquesta illa la Guerra dels Deu Anys (1868-78). Fèu part de l'estat major del comte de Valmaseda i participà en la campanya per recuperar Bayamo (gener de 1869). Ascendí a coronel i poc després organitzà i comandà una unitat de voluntaris a l'Havana. Amb aquesta unitat, obtingué la victòria de Río Chiquito (març de 1872) i fou promogut a brigadier. Passà a comandar una brigada a Puerto Príncipe i derrotà els cubans a Jimagüey, on perdé la vida el dirigent independentista Ignacio Agramonte. En aquella època acceptà la proclamació de la I República (1873). Tornà a la Península, on lluità contra els carlistes. Operà a la zona del Maestrat, on derrotà el comandant Josep Santés a Bonairent (desembre de 1873). Per aquesta acció fou ascendit a mariscal de camp. Continué en la campanya i fou cap de l'estat major de l'Exèrcit del Centre. Després es traslladà a València i Catalunya i participà en els darrers combats de la Tercera Guerra Carlista. Poc després, dimití dels seus

↑ Valerià Weyler, *MI mando en Cuba*

↑ Caricatura de Valerià Weyler

↑ Valerià Weyler al final del s XIX

càrrecs i tornà a Mallorca, on adquirí la possessió de Son Roca, en el Pla de na Tesa, que fou la seva residència d'estiu. El juny de 1875, passà a comandar una divisió de l'Exèrcit del Centre, amb la qual perseguí diverses partides carlistes per València, Aragó i Catalunya. A conseqüència de desacords amb els seus superiors, fou rellevat del comandament. Per defensar la seva actuació publicà *Memoria justificativa de las operaciones en Valencia, Aragón y Cataluña desde el 17 de junio al 6 de agosto de 1875* (1875). Per aquest motiu fou arrestat i processat però es dictà sobreseïment de causa. Malgrat això, el 1878 ascendí a tinent general. El 1879, va esser nomenat capità general de Canàries. Durant la seva administració s'edificaren a Santa Cruz de Tenerife el palau de capitania i l'hospital militar i a Las Palmas de Gran Canaria, la seu del govern militar. Els ajuntaments canaris sol·licitaren per a ell el títol de marquès de Tenerife, que li fou concedit el 1887. També fou elegit senador per Canàries. El 1883, fou destinat a Palma com a capità general de Balears. El 1884, va establir un cordó sanitari per impedir la propagació de l'epidèmia de còlera que afectava Toló (França). A més, habilità com a llatzaret el castell de Sant Carles. El 1886, fou nomenat director general d'Administració i Sanitat Militar. El 1888, va esser destinat a les Filipines com a capità general i governador general. Durant la seva administració reprimí el bandolerisme, la pirateria i el contraban i fomentà el desenvolupament econòmic. A

més, afavorí l'expansió del castellà i dirigí una campanya militar contra els musulmans de l'illa de Mindanao. Tornà a Espanya el 1891 i passà a comandar la nova capitania formada per Burgos, Navarra i el País Basc. Aquell mateix any fou elegit senador per Mallorca pel Partit Conservador. El 1893, va esser nomenat capità general de Catalunya, on reprimí l'anarquisme després dels atemptats contra Martínez Campos i el Teatre del Liceu. El 1895, va esser elegit senador vitalici. El gener de 1896, fou designat capità general i governador general de Cuba. Aleshores, s'havia iniciat la Guerra de Cuba i els independentistes havien arribat als afores de l'Havana. Durant el seu govern, l'exèrcit espanyol passà a l'ofensiva a Pinar del Río, on morí el cabdill independentista Antonio Maceo (desembre de 1896). A causa del suport popular que rebien els separatistes, manà concentrar la població civil rural en els pobles ocupats per les seves tropes. La reconcentració fou efectiva militarment però provocà nombrosos problemes d'higiene i d'alimentació que causaren la mort de molts de civils. Aquest fet va tenir una gran repercussió a Espanya i als Estats Units i fou molt criticat per la premsa i els partits liberals. Va esser destituït l'octubre de 1897, quan preparava una ofensiva contra la zona d'Orient, el principal redut dels independentistes. La seva destitució fou causada pel canvi de govern a Madrid i per les pressions dels Estats Units. Aquest càrrec li havia donat una gran popularitat i es parlà d'una possible

resistència a la seva destitució, però es mantengué fidel al poder constituït. El 1900, fou nomenat capità general de Castella la Nova. Va esser ministre de la Guerra en tres ocasions (març de 1901 - desembre de 1902; juliol-desembre de 1905 i desembre de 1906-gener de 1907), en gabinets liberals presidits per Sagasta. En aquella època també fou cap de l'Estat Major Central i ministre de la Marina. Després de la Setmana Tràgica de Barcelona es va fer càrrec (1909-14) de la capitania general de Catalunya, on restablí l'orde i reprimí l'anarquisme. El 1910, fou ascendit a capità general. S'oposà a la Dictadura de Primo de Rivera i el juny de 1926 fou acusat d'haver participat en la conspiració coneguda com a la Santjoanada. El 1925, ingressà com a membre numerari a la Reial Acadèmia de la Història. La seva activitat política fou conseqüència del seu prestigi i la seva popularitat com a militar. Es declarà liberal i sempre fou fidel al poder establert malgrat els oferiments que li feren republicans i carlins. Quan tornà de Cuba, es creà a Palma el *Cerde Weylerista* (←). Aquest grup polític feu part d'una Coalició Liberal amb els republicans, els liberals sagastins i els conservadors romeristes. El 1901, Valerià Weyler s'incorporà al Partit Liberal i fou reconegut com a cap dels liberals de Balears. A partir de llavors els weyleristes passaren a constituir una tendència dins aquest partit. En algunes èpoques foren predominants, però el 1919, el Partit Liberal restà sota l'òrbita del financer Joan March. Aleshores, es creà el Par-

tit *Liberal Weylerista* (←). Valerià Weyler impulsà diverses millores per a Mallorca i contribuï a l'enderrocament de les murades de Palma (1902). Va rebre l'orde del Toisó d'Or (1913) i nombroses condecoracions. És fill il·lustre de Palma (1874) i l'Ajuntament li dedicà una plaça. Nombrosos ajuntaments de la Part Forana també li dedicaren carrers. Escrigué *Mi mando en Cuba* (cinc volums, 1910-11), unes memòries justificatives de la seva actuació durant la Guerra de Cuba, i *Valor de la historia en el arte militar* (1925). N'han redactat biografies Julio Romano (1934), Luis de Armiñán Pérez (1946), Valeriano Weyler y López de Puga (1946), Joan Muntaner Bujosa (1965) i Joan Santaner Marí (1985). (AM/DJ)

WEYLER SANTACANA, ANTONI (Palma 1890 - Madrid 1936) Politic i historiador. Fill de Valerià Weyler Nicolau. Estudià filosofia i lletres i s'especialitzà en història de l'art, principalment en la pintura del s. XVI. El 1910, va esser elegit diputat per Mallorca pel Partit Liberal. Morí afusellat a l'inici de la Guerra Civil. (AM)

← Ferran Weyler Santacana

WEYLER SANTACANA, FERRAN (València 1877 - Palma 1931) Militar i polític. Fill de Valerià Weyler Nicolau i duc de Rubí. Va estar amb el seu pare a les Filipines i a Cuba. El 1897, ingressà a l'Acadèmia de Cavalleria de Valladolid. El 1900, era segon tinent i el 1924, ascendí a comandant. Estudià dret a la Universitat de Madrid, on es doctorà. Com a polític, s'incorporà al Partit Liberal i el 1905 fou elegit diputat per Maó i per Ocaña (Castella-la Manxa). El 1906, era secretari del Congrés de Diputats. Va esser director general de Registres i Notariat (1910), de Primer Ensenyament i de Presons (1911-13). També ocupà el càrrec de subsecretari del Ministeri d'Instrucció Pública i Belles Arts (1914). El 1916 fou elegit diputat per Ocaña i el 1918 per Mallorca. El 1921, va esser elegit senador per Pontevedra. El 1922, fou

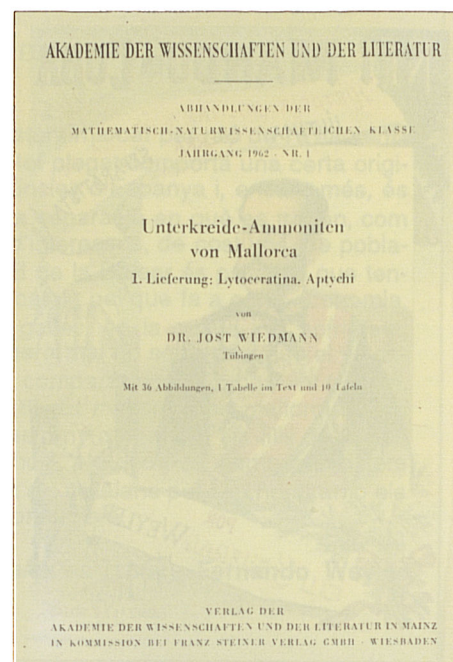
nomenat director general de Belles Arts. Durant la dictadura de Primo de Rivera es retirà de la política. El març de 1931, va esser governador civil de Madrid en el darrer govern d'Alfons XIII. Fou acadèmic numerari de la Reial Acadèmia de Jurisprudència. És autor de l'estudi històric *Los húsares* (sense data) i del recull de poesies *Cavatinas* (1916). Va esser redactor d'*El Día* i col·laborà a *La Última Hora* i a diversos diaris de Madrid i Barcelona. (DJ)

WEYLER SANTACANA, VALERIÀ (Madrid 1893 - 1931) Militar i polític. De l'arma de cavalleria. Fill de Valerià Weyler Nicolau. Milità en el Partit Liberal i, posteriorment, en el Liberal Weylerista. El 1922, fou candidat a les eleccions a Corts per Mallorca en una coalició maurista-conservadora i weylerista, però no va esser elegit. (AM)

← Samuel Ford Whittingham Richardson

WHITTINGHAM RICHARDSON, SAMUEL FORD (Bristol, Gran Bretanya 1773 - Madras, Índia 1841) Militar. Capità de cavalleria de l'exèrcit britànic, es traslladà a Espanya per lluitar contra els francesos durant la Guerra del Francès. S'incorporà a l'exèrcit espanyol i fou ascendit a coronel (1808) i a mariscal de camp (1809). El 1810, comandà la primera divisió de cavalleria de l'exèrcit espanyol. Aquell mateix any, la Regència de Cadis l'envià a Mallorca per organitzar i comandar la *Divisió Mallorquina de Voluntaris* (←). S'instal·là a Palma i es casà amb la maonesa Magdalena Creus Soler. Es convertí al catolicisme i adoptà el nom de Santiago. El 1815, fou nomenat cavaller a Anglaterra i el 1816 ascendí a tinent general. El 1818, les autoritats britàniques li oferiren el càrrec de governador de l'illa Dominica. Obtingué de Ferran VII l'autorització per ocupar aquest càrrec i es traslladà a Amèrica. Posteriorment anà a Àsia i el 1841 era comandant en cap de les forces britàniques de l'Índia. Fou cavaller de l'orde de Sant Ferran.

↑ Obra de Jost Wiedmann

Es autor de *Sistema de maniobras de la caballería en línea* (1815). (DJ)

WIEDMANN, JOST (Alemanya s. XX) Biòleg. Ha estat professor de la universitat alemanya de Tübingen. Entre 1957 i 1962, s'especialitzà en l'estudi dels ammonites. Es desplaçà diverses vegades a Mallorca per estudiar-hi la fauna cretàcia. Visità els afloraments més importants de la serra de Tramuntana i fruit d'aquesta labor fou la descripció de diverses espècies noves, com l'*Eogaudriceras muntaneri* Wied, *Jauberticeras maiorcense* Wied i *Acriceras muckleae cuerdaei* Wiedm. És autor dels estudis *Unterkreide - Ammoniten von Mallorca I i II* (1962-1963) i *Ammonites du crétacé inférieur de Majorque* (Baléares) (1962). (AnM)

WILLKOMM, MORITZ (Herwigsdorf, Alemanya 1821 - Schloss Warthenberg, Txèquia 1895) Botànic. Estudià medicina i ciències naturals a Leipzig. Viatjà en diverses ocasions a la península Ibèrica i l'abril-maig de 1873 visità les illes Balears. Publicà alguns articles sobre les plantes de Balears en revistes especialitzades. També hi ha informació sobre la botànica illenca a *Prodromus Florae Hispanicae* (1861-80) i *Illustrationes Florae Hispaniae insularumque Balearium* (1881-92). (GA/GEM)

← Obra de
Javier de
Winthuysen y
Losada

WINTHUYSEN Y LOSADA, JAVIER DE (Sevilla 1874 - Barcelona 1956) Pintor. D'origen belga, residí successivament a París (1911-14), Mallorca (entre 1914 i el començament del decenni de 1920) i Madrid. El 1939, fixà la residència a Barcelona i feu estades a Eivissa. Fou deixeble d'Anglada Camarasa. Pintà paisatges de Pollença i dels voltants en un estil d'influència impressionista. Feu exposicions individuals a Madrid (1926 i 1934) i a Barcelona (1948, 1949 i 1951). Dedicat també al disseny de jardins, publicà (1930) el llibre *Jardines clásicos de España*.

← Sara
Lane Wise

WISE, SARA LANE (Pennsilvània, Estats Units d'Amèrica 1916) Música i professora. El 1937, es doctorà en música, violí, piano i cant a la universitat de Temple (Pennsilvània). Aquell mateix any, es traslladà a Buenos Aires, on fundà els cors A capella. Feu concerts de piano a l'Argentina i als Estats Units. El 1956, fixà la residència a Mallorca, on fundà i dirigí el Col·legi Internacional Balears, el qual fou el primer centre escolar que impartia les classes en anglès. D'altra banda, ha estat vinculada al desenvolupament de l'església anglicana a Mallorca.

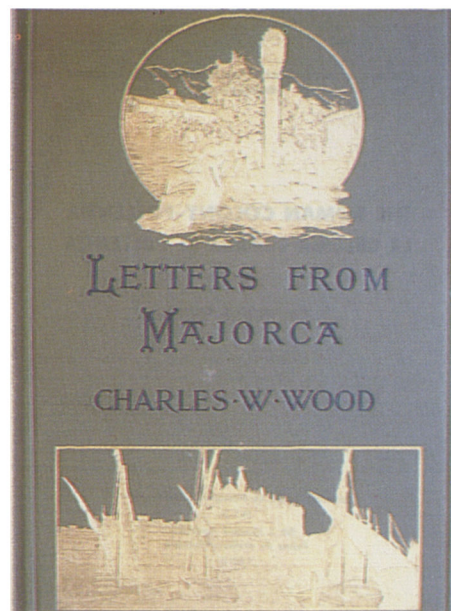
WOLFF, FRANZ PHILIPP (Alemanya s XVII - XVIII) Lul·lista. Doctor en filosofia i teologia. Fou assessor del vicariat arquebisbal de Magúncia (Alemanya) i regent (fins al 1729) del Seminari de Sant Bonifaci, de l'esmentada ciutat. Arran de la mort d'Ivo Salzinger (1728), fou nomenat membre de la comissió que havia de continuar l'Edició Maguntina de les obres de Ramon Llull. És autor d'*Amicabilis compositio famosae litis philosophicae et theologicae molae et pendentis inter R P Andream Gordon et R P Lucam Opfermann* (1750), una de les primeres manifestacions impreses de l'escola lul·liana de Magúncia. El 1751, escrigué *Justa Apologia Lulliana i Theologia demonstrativa universa plena perfecta B. Raymundi Lulli*, refutacions contra els escrits antilul·listes del jesuïta Fröhling. (ST)

WOLS Vegeu Schulze, Alfred Otto Wolfgang.

↑ Wonkhai Palma

WONKHAÏ PALMA Grup musical creat (1989) a Palma per Oscar Pla, Abdul Soussoko, Omar Nyang, Michel Santmartí, Samba Gano i Mané Capilla. Interpreta, bàsicament, composicions influïdes per la música ètnica africana i pel *reagge*. Ha actuat arreu de Mallorca, com també a Madrid,

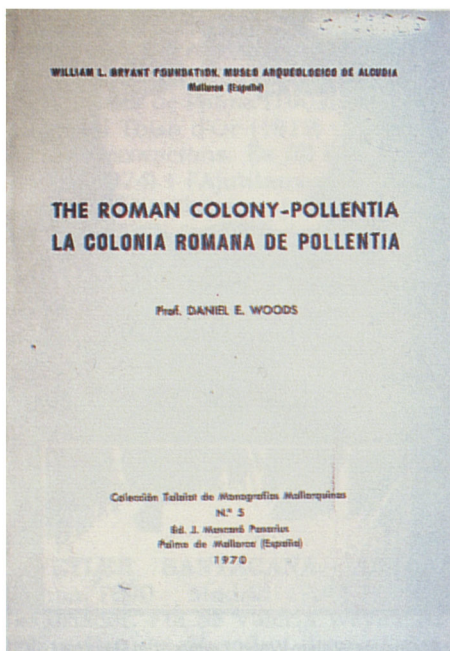

↑ Charles William Wood, *Letters from Majorca*

Barcelona, Sant Sebastià i Bèlgica. El 1990, va enregistrar el disc *Wonkhai Palma*.

WOOD, CHARLES WILLIAM (Anglaterra s XIX) Viatger i escriptor. És autor de nombrosos llibres de viatges a Holanda, la Selva Negra, Noruega i Catalunya. Fou membre de la Reial Societat Geogràfica de Londres. Vengué a Mallorca el 1886 i el 1887 i descrivi l'estada, en forma de cartes datades a l'illa, a la seva germana Ellen Mary. El 1888, es publicaren a Londres, amb el títol genèric de *Letters from Majorca*. L'obra incloïa, també, més de 90 dibuixos fets d'un amic anònim que l'acompanyà en la visita i que signà amb les inicials HC. Va recórrer l'illa detingudament, amb cotxe de cavalls i amb ferrocarril i aportà notícies dels diferents indrets on es va allotjar i de l'entrevista que mantengué amb l'arxiduc Lluís Salvador. L'estil epistolar fa que, més que una simple enumeració de monuments, paisatges i figures o una relació estricta del viatge, sigui una manifestació espontània de les impressions que li produí el paisatge mallorquí i els costums dels habitants. Tant el material gràfic com el text fan de l'obra un document interessant per a l'estudi de la Mallorca del s XIX.

WOODS, DANIEL E (Estats Units 1905 - 1992) Arqueòleg. Fou professor de cultura clàssica al Manhattanville College, de Purchase (Nova York), director de l'Spanish Institute de Nova York i president de l'Archaeological Foundation. Com a representant per-

↑ Obra de Daniel E Woods

sonal de William Bryant, participà intensament en les activitats desenvolupades a Espanya per la William L. Bryant Foundation. Fou codirector de

l'equip internacional que des de 1957 excavava a la ciutat romana de Pol·lèntia. També intervingué en les campanyes d'excavació de la necròpoli de Son Real. Fou president del Centre Arqueològic Hispanoamericà d'Alcúdia i impulsà el simposi d'arqueologia sobre Pol·lèntia i la romanització de les Balears (Alcúdia, 1977). A partir de 1969, dirigí els cursos d'estiu del Manhattanville College a Alcúdia.

WOODWARD, STANLEY (Estats Units d'Amèrica 1926) Pintor. Aviadador de professió. El 1951, vivia a Mallorca. Féu amistat amb el pintor William Edward Cook. El 1951, exposà a les galeries Costa, de Palma, paisatges de Mallorca i de França. (DF)

WÜRTTEMBERG, DIANE DE (Petrópolis, Brasil 1940) Duquessa de Württemberg i princesa de França. El 1960, es va casar amb el duc Karl de Württemberg. Des de 1972, passa les vacances a Mallorca, on és propietària de la possessió Flor de Lis, antigament anomenada Son Flor, d'Esporles. Quant a la seva activitat com a pintora, inicialment es dedicà a la pintura

→ Diane de Württemberg

sobre teixits i féu mocadors i bruses per al modist Pierre Cardin, però a partir de 1971, utilitzà altres tècniques i materials nous, com l'oli i l'acril·lic. Durant el decenni dels 80, cultivà també l'escultura. El 1980, creà la fundació Duquessa Diane de Württemberg, princesa de França, que afavoreix bàsicament l'art de Württemberg. El 1989, promogué la primera exposició d'escultura moderna en el parc del palau d'Altshausen, on, des de 1990, es fan exposicions regularment. El 1997, fundà l'entitat Promúsica de Balears, de la qual és presidenta.